



KOSTOLIANSKE POHLADY

ROČNÍK XI.

ČÍSLO 1

JANUÁR - FEBRUÁR 2005

Jozko Mihalkovič má sedemdesiat

S oslávencom sme sa dohodli, že si príde zaspomínať do rodnej obce



● V mene všetkých občanov obce zablahoželala Majstrovi Jozefovi Mihalkovičovi Mária Nitková.
Foto: Gilbert Liška

Čas letí... Pred piatimi rokmi boli pri príležitosti životného jubilea pozdraviť v Modre nášho rodáka delegáti obecného úradu, vedení dnes už nebohým starostom Jozkom Magulom. Táto osobnosť, dá sa povedať svetového formátu, 30. januára tohto roku oslavovala už 70 rokov. Nebol to nik iný ako náš, dnes aj v maturitných otázkach zahrnutý, Jozef Mihalkovič.

Čakal na svojich rodákov. Skromnému, útlemu človekovi sa rozžiarili oči, keď mu pani Olga Pavúková, riaditeľka Múzea Ľ. Štúra v Modre oznámila: „Nezabudli prísť, neodmietli pozvanie.“ Ako by sme aj mohli!? Bol to prejav úcty osobnosti, ktorej slávnostný pozdrav v réžii Jozefa Čertíka pripravili herci, hudobníci i recitátori. V menšej útulnej kultúrnej miestnosti sa zišlo asi 60 – 70 priateľov a gratulantov, medzi ktorými bol opäť aj náš pán starosta Mgr. Gilbert Liška, pán zástupca Pavel Hambálek a pani Mária Nitková. Zažili kultúrny večer naplnený tvorbou Jozefa Mihalkoviča. Pri prednese jeho básní bolo ticho, každý vnímal ich obsah. Jeho tvorba osloví snáď každého.

Umelecký zážitok vystriedali gratulácie. S nimi prišli primátor mesta Modra, hudobný skladateľ Ilja Zelienska, výtvarník - osobný priateľ, umelci písaného slova, osobnosti Slovenského rozhlasu, riaditeľka Západoslovenského múzea v Trnave a iní významní hostia. S blahoželaním oslovili oslávenca pri odovzdávaní kytice aj zástupcovia jeho rodnej obce: „Vážení Majstre, čarodej umeleckého slova, pán Mihalkovič! Prijmite úprimné pozdravy od Veľkokostoľančov, ktorí vám prajú, aby všetky želania, ktoré tu dnes odzneli, sa

stali pre vás skutočnosťou. My k nim prisýpame zdravičko a veľa snečných nie dní, ale rokov. Jednoducho, máme vás radi!“

Prekvapenie prítomných bolo veľké. Pán starosta Liška musel zvedavcom vysvetľovať, kde sa vlastne Veľké Kostoľany nachádzajú, čo sa v našej obci deje a prečo máme tak mladého starostu. Otázok bolo veľa. Zahmkali si pri mene Cyprián Majerník, Jožo Pavlovič...

O spisovateľovi, básnikovi Jozovi Mihalkovičovi - tak ho volajú priatelia - sme už písali dvakrát. Nechceme sa opakovať, ale iba na priblíženie: jeho otec Severín Mihalkovič mal obchod s textilom na bývalom Čurilovci. Mal sedem detí a ešte pred 2. svetovou vojnou sa presťahoval do Trnavy. Takmer všetky deti mali stredoškolské alebo vysokoškolské vzdelanie. Sestra Marienka bola manželkou básnika Miroslava Válka. Najstaršia sestra bola učiteľkou, brat Stanko pracuje na atómke a sám Jožo je chemický inžinier. Pán Mihalkovič má troch synov – dvoch z prvého manželstva (manželka zomrela) a jedného zo súčasného. Jeho manželka je veľmi skromná, príjemná dáma.

Keď sme sa lúčili, priznal želanie prísť do rodnej obce, ale tak, aby si mohol v sprievode seberovného Kostoľanca ešte pozrieť svoj rodný dom, zaspomínať na pána Jarouška, Šimora, Bubáka a iných, ktorí mu ako chlapcovi utkveli v pamäti. Pán starosta sľúbil splniť jeho želanie po predchádzajúcej vzájomnej dohode a v lepšom počasí, lebo 31. januára 2005, v čase oslavy, sa ženili všetci čerti – bola fujavica, vietor, neupravené cesty a nakoniec ešte aj dážď so snehom. Ale, zvládli sme!
(MN)

DNES V ČÍSLE

- Príhovor starostu obce 2
- Takto sa o nás starajú... 3
- Tak hlboko sme klesli 4
- Opäť máme vody dosť 4
- Chcete si vynoviť záhradu? 6

Vitajte v Kostoľanoch!



Sme jednou z najväčších obcí okresu Piešťany. Keď sa však niekto opýta, koľko vlastne Veľké Kostoľany majú obyvateľov, častokrát nevieme. Viem, je to ťažko, lebo jedni odídu, ďalší prídu, ale pohyb obyvateľstva je predsa pre život prirodzený. Naši občania radi medzi seba prijímajú nové tváre, sú tolerantní, zdieľni, len často ich trápia otázka: „Kto je to? Odkiaľ je? Kde trvalo býva?“

K 31. decembru 2003 naša obec mala 2620 občanov. V roku 2004 to bolo už 2638 občanov. Tento počet sa zvýšil buď kúpou rodinného domu, prisťahovaním k známym či rodičom, alebo na trvalý prenájom, či do bytových domov. Aby nás, Kostoľančov, nemiatli nové tváre a nové priezviská, dovolíme si vám ich predstaviť a zároveň ich v našej obci vítate a prajeme príjemné spoluzitie. Vitajte u nás a cíťte sa medzi nami dobre!

Jozef Lukáč s rodinou
 Miroslav Kubatka a Zuzana Kováčová
 Jana Gulíková
 Monika Krátká
 Mário Moravec
 Jozef Kerekes
 Ing. Petronela Indrišková
 Iveta Dostálová
 Jozef Mečír s rodinou
 Gabriela Križanová
 Daniel Ješko
 Ľubomír Polák
 Anna Cisárová
 Miroslav Pažitný
 Eduard Skribčák s rodinou
 Peter Šarmír s rodinou
 Anna Fleischhackerová s rodinou
 Štefan Botka s rodinou
 Marta Bernátová
 Dana Bučková
 Milan Daniš s rodinou

(r)

KRONIKA OBCE

Narodili sa

Filip Melicher
Erik Huta

Magdaléna Cepková

Jubileum oslavujú

60 rokov

Emília Bartovičová
Helena Dudová
Štefánia Jamrichová
Otília Kalašová
Anna Magulová
Štefan Polčík

Agneša Valková
Pavel Vančo

65 rokov

Jozef Bartovič
Milan Herceg
Cecília Lesayová
Marta Magulová
Jozef Michalka
Mária Píknová

80 rokov

Ján Kašák
Veronika Kotlebová
Mária Magulová
Andela Pastorková

85 rokov

Mária Hanzelová
Mária Molnárová

92 rokov

Ernestína Sedmáková

BLAHOŽELÁME!

Rozlúčili sme sa

Anna Mišíková – 91-ročná
Ľudovít Mitošinka – 88-ročná
Arnošt Myslikovjan – 76-ročný
Štefánia Rusnáková – 78-ročná
Cecília Voščeková – 65-ročná
ÚPRIMNÚ SÚSTRASŤ.

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom a známym, ktorí odprevadili na poslednej ceste našu

Svetlanku Kukučovú,

ktorá zomrela dňa 25. decembra 2004 vo veku 33 rokov.

Ďakujeme za prejavy sústrasti a kvetinové dary. Pánovi kaplanovi M. Bosému ďakujeme za dôstojný obrad a sv. omšu.

Manžel Janko, syn Stanko, mama, sestra Ľudka, dedko a babka z ďalekého Ruska a celá rodina Kukučová

Konečná stanica

Kto sa chcel aspoň troška odbremeniť od všedných starostí, mal možnosť v nedeľu 30. januára navštíviť kultúrny dom, kde radošínsky divadelný súbor Hlavina uviedol veselohru Konečná stanica. Autor hry i réžia: Stanislav Štepa. Divadelná hra zo súčasnosti humornou formou kritizuje prešľapy súčasnej spoločnosti, ktoré mnohých návštevníkov rozosmiali. Všetci o nich vieme, tolerujeme ich a život ide ďalej. (r)

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE VEĽKÉ KOSTOĽANY

Teším sa na podnetné nápady

Vážení spoluobčania, nachádzame sa už v piatom roku nového tisícročia. Ktovie, aký bude? Možno nebude ničím výnimočný a možno bude pre nás úspešný. Skôr ako začneme plánovať nový rok, obzrieme sa trochu dozadu a zhodnotíme ten predchádzajúci. Každý občan vidí aktivity, ktoré sa v obci realizovali, inak, pre každého je prioritou niečo iné.



● Zasnežená krajina má vždy svoje čaro. Pohľad na kultúrny dom. Foto: Gilbert Liška

V minulom roku sme vykonali spätné úpravy komunikácií po stavebných prácach na splaškovej kanalizácii. Občania pozitívne hodnotili výstavbu parkoviska pred zdravotným strediskom, ktoré bolo už v zúfalom stave. Podobne nový šat dostal aj chodník na Ul. M. R. Štefánika pri obecnom úrade. Zrealizovala sa dažďová kanalizácia pri 12-bytovom dome pri obecnom úrade, ktorej výstavba bola akútna predovšetkým po prívalových dažďoch v minulom roku. S dažďami úzko súvisí aj obnova priekop, ktorú na jeseň minulého roku vykonali pracovníci Katelstavu na Ul. J. Hollého a Družstevnej ulici. Očakávaný výsledok sa vzápätí dostavil a priekopy sa počas dažďov zaplnili vodou, ktorá inokedy zaplavila celú ulicu. V minulom roku sme úspešne začali so separáciou domového odpadu a v tomto roku budeme v tom aj naďalej pokračovať. Medzi významné udalosti minulého

roka zaraďujem aj 10. narodeniny našich obecných novín – Kostolianske pohľady. Verím, že pod vynikajúcim vedením súčasných tvorcov, budú prinášať aktuálne informácie aj v roku 2005.

V apríli minulého roka sme podali tri žiadosti spolu s projektami na finančnú dotáciu zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Z dôvodu nedostatku financií Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR dočasne pozastavilo príjem žiadostí o nenávratný finančný príspevok na operačný program Základná infraštruktúra. To znamená, že si ešte budeme musieť na žiadané dotácie počkať.

Aj v tomto roku nás čaká veľa práce. Či to budú väčšie investičné akcie, alebo len

drobné stavebné práce, opäť závisí od príslušného ministerstva, koľko korún vyčlení na dotácie zo štrukturálnych fondov. V obci by sme chceli aspoň z časti zrekonštruovať verejné osvetlenie – staré svietidlá nahradiť modernejšími a úspornejšími. Na jar tohto roka by sa mala v určitých častiach obce realizovať výsadba drevín, aby sa aj naša obec zazelenala a opeknela. V tomto roku aj s Vašou pomocou vypracujeme program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Veľa starostí nám spôsobuje financovanie materskej školy, ktorej prevádzku štát už nedotuje v plnej výške, čo sa nakoniec už odzrkadlilo aj na výške školného a, kvôli rastúcim cenám za energiu a vodu, aj na stravnom.

Fakt, že peňazí niet, sa potvrdzuje aj pri predkladaní žiadostí o štátne dotácie na obnovu a rekonštrukciu obecných budov, verejného osvetlenia, výstavbu kanalizácie a pod. V minulom roku obdržala dotáciu z MŽP SR z celého Piešťanskeho okresu iba jedna obec, čo znamená, že výška nenávratných dotácií, ktoré štát poskytuje obciam, z roka na rok klesá. Zatiaľ budeme pracovať s financiami, ktoré získame z výnosu na daniach za pozemky a stavby od fyzických a právnických osôb v katastri Veľké Kostoľany. Žiaľ, bude



● Pracovníci Katelstavu sa starajú aj o zjazdnosť chodníkov na cintoríne. Foto: Gilbert Liška

to postačovať len na bežnú údržbu a prevádzku obecného úradu a kultúrneho domu. Na väčšie investičné akcie, ako je dobudovanie kanalizácie, na ktorú nám chýba asi 50 miliónov, nebudú prostriedky z obecnej pokladne postačovať. Vývoz komunálneho odpadu v každom druhom týždni bol úsporným opatrením z dôvodu neúmerne rastúcich nákladov na zabezpečenie zberu, prepravy a zneškodňovanie odpadov.

Aj napriek nie veľmi pozitívnemu finančnému predpokladu, Vám v tomto roku prajem veľa zdravia, dobré pracovné nasadenie a veľa úspechov v každej oblasti života. Teším sa na Vašu spoluprácu a podnetné nápady.

Mgr. GILBERT LIŠKA

Takto sa o nás starajú...

Predstavujeme poslancov nášho obecného zastupiteľstva

Rozhovorom alebo príhovorom chceme čitateľom postupne predstaviť poslancov obecného zastupiteľstva. Ako prvého sme oslovili zástupcu starostu - pána Pavla Hambálka.

● **Koľko volebných období ste poslancom? Aká je zodpovednosť zástupcu starostu k občanom?**

- Poslancom v našej obci som druhé volebné obdobie, ale od dopĺňujúcich volieb 13. marca 2004 zastávam funkciu zástupcu starostu obce. Moja práca vyplýva z podnetov obecného zastupiteľstva a rešpektovania a najmä plnenia pokynov starostu obce, ktoré sú rôzneho charakteru, ale vždy smerujú k riešeniu záležitostí prospešných pre našich občanov. Som tiež koordinátorom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mikroregiónu Nad Holeškou, ktorý združuje najbližšie obce za účelom rozvoja v pláne na najbližších 20 rokov.

● **V čom spočíva súčinnosť práce medzi starostom a jeho zástupcom?**

- Medzi týmito funkcionármi musí byť úplná dôvera. Snažím sa plniť rozhodnutia, ktoré sú prospešné pre celú obec a plne rešpektujem pokyny nadriadeného. Až teraz som si uvedomil rozsah práce, organizačných činností a úradníckeho vybavovania s dodržaním všetkých predpisov a paragrafov, ktoré starosta musí rešpektovať. Je to nanajvýš zodpovedné! Starostu nerobia volebné hlasy, ale jeho zodpovedný prístup k práci a k občanom, preto mu chcem byť vo všetkom nápomocný.



● **Pavol Hambálek**

● **Čo je podľa vás najväčšou záťažou obecného zastupiteľstva?**

- Najväčším problémom obce sú financie. Od nich sa odvíja všetka činnosť v obci. My ešte stále splácame rozvojové aktivity minulosti. Aj my máme podané tri veľké projekty pre našu obec, ale nevieme, či štát niektorý u nich bude akceptovať a finančne podporiť. Obciam od roku 2004 pribudlo samofinancovanie – čiže balík starostí, ktoré štát korunkami nezabezpečuje. Napriek tomu sa staráme o škôlku, školu, kanalizáciu, cestné komunikácie a iné.

● **Ako rieši obec sociálne otázky?**

- V obci máme dosť nezamestnaných, ktorým sa aspoň počas sezóny snažíme zabezpečiť prácu, aby cez Úrad práce a sociálnych vecí v Piešťanoch mohli dostať na to určených 1500 Sk za odpracované hodiny, príspevkom vypomáhame tiež rodinám s telesne postihnutými deťmi, dôchodcom organizujeme stretnutia, pre matky oslavu Dňa matiek, materskej škôlke sme zakúpili hračky a rôzne školské pomôcky, na úpravu fary sme poskytli 10 tisíc Sk atď.

● **Trápi vás nejaký konkrétny jav v našej obci?**

- Trápi. Obec vnímam ako celok so všetkými jej občanmi. Preto sa mi nepáči trieštenie ľudí podľa straníckosti. Nikto nenosi na čele vizitku, ku komu patrí, všetci sme predsa Veľkokostoľanci a všetkým sú nám rovnako milé Veľké Kostoľany, aspoň si myslím, a rovnako všetci by sme sa mali snažiť o ich zveľadovanie a rozkvet. Spoločne dokážeme veľa! (red)

OZNAMY OČÚ

● Podľa VZN č. 5/2004 zo dňa 15.12.2004, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1.1.2005, sadzba poplatku za komunálne odpady je 200 Sk na osobu za rok. Pre podnikateľov a právnické osoby je stanovená sadzba 1000 Sk za vývoz za jednu 110 litrovú kuka nádobu za 1 rok. Túto nádobu je povinná právnická osoba si zakúpiť.

Rodina s 8 a viac rodinnými príslušníkmi má nárok na bezplatný vývoz ďalšej kuka nádoby. Pre osoby, ktoré v obci Veľké Kostoľany, vlastní nehnuteľnosť – stavbu a nemajú v obci trvalý ani prechodný pobyt, sa stanovuje výška poplatku za vývoz jednej kuka nádoby 300 Sk na jeden rok. Komunálny odpad vyváža poverená organizácia podľa harmonogramu v pravidelných intervaloch: jedenkrát za dva týždne. Poplatok za vývoz komunálneho odpadu je splatný do 30.6. príslušného kalendárneho roka. Poplatok za uskladnenie drobného stavebného odpadu na skládku stavebnej sute vo Veľkých Kostoľanoch sa stanovuje na 100 Sk za jednu tonu odpadu.

● **Obecný úrad vo Veľkých Kostoľanoch oznamuje zmenu názvu ulice sídla Obecného úradu vo Veľkých Kostoľanoch – M.R. Štefánika 800/1. Okrem OČÚ na ulici sídli firma KATELSTAV v budove Požiarnej zbrojnice a nájomné obecné byty – 12-bytová jednotka č. 911/40.**

● **Obecný úrad vo Veľkých Kostoľanoch oznamuje občanom, že pohrebné služby (dom smútku a prevoz zomrelého) zabezpečuje Ján Deket, Trnavská cesta č. 330, Veľké Kostoľany.**

● **Obecný úrad vo Veľkých Kostoľanoch upozorňuje občanov, že podľa nového zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je občan – daňovník povinný podať daňové priznanie pre rok 2005 do 28. februára.**

Ak je pozemok, stavba, byt a nebytový priestor v dome v spoluvlastníctve viacerých osôb, priznanie podá každá fyzická, alebo právnická osoba. Ak sa spoluvlastníci dohodnú, priznanie podá ten, koho dohodou určili spoluvlastníci, pričom túto skutočnosť musia písomne oznámiť správcovi dane pred uplynutím lehoty na podanie daňového priznania.

(OČÚ)

Prečo vyvážame odpad dvakrát mesačne?

Odpoveď na otázku je jednoduchá, a predsa zložitá. K tomuto kroku sme nakoniec dospeli podobne ako aj ostatné obce na okolí, z dôvodu nedostatku financií a rastúcich nákladov na zabezpečenie zberu, prepravy a zneškodňovania odpadov.

Keďže sme nechceli zvyšovať cenu za vývoz komunálneho odpadu (KO), ktorá zostala nezmenená pre našich občanov vo výške 200 Sk na jedného občana za rok, bolo potrebné to riešiť týmto spôsobom. Doteraz obec prispievala na vývoz KO približne 50 percentami. Ceny za uskladnenie komunálneho odpadu na skládke v Rakoviciach už niekoľkokrát vzrástli. V minulom roku stálo skládkovanie 1 tony odpadu 898 Sk, v tomto roku je to už 970 Sk. Nárast predstavuje 72 Sk na tonu, čo ročne môže znamenať zvýšenie o 40 000 Sk.

Za priemerný mesiac vyzbierame od občanov približne 50 ton komunálneho odpadu. Cena za skládkovanie teda predstavuje 45 000 Sk na mesiac, doprava pri 50 tonách stojí približne 44 000 Sk. Spolu to predstavuje mesačne 99 000 Sk. Ak to vynásobíme 12 dostaneme celkovú sumu 1 188 000 Sk. Pri počte 2640 obyvateľov v obci tak od občanov vyberieme za rok 528 000 Sk, čo je menej

ako polovica skutočných nákladov. Rozdiel vždy doplatila obec. Ak budeme vyvážať KO každý druhý týždeň, mali by sa celkové náklady podstatne znížiť a cena pre občanov zostane nezmenená.

Kým v roku 2003 občania vytvorili 309 ton komunálneho odpadu, v roku 2004 to bolo až 573 ton KO uloženého na skládke v Rakoviciach. Rozdiel oproti predminulému roku predstavuje 264 ton odpadu, čo je asi 90 percentný nárast!

Znížiť množstvo odpadu môže každý občan tým, že bude svoj domový odpad separovať, čím mu v smetnej nádobe vznikne viac miesta pre odpad určený na vývoz. Zo zákona je každá obec povinná separovať odpad a umožniť jeho separáciu aj svojím občanom, čo naša obec spĺňa, podporuje a občanom umožňuje. V roku 2004 sme v obci vyseparovali 5,5 t papiera, 2,6 t skla, 3 t plastov a 3 t nebezpečného alebo elektronického odpadu. Aj v tomto roku budeme separovať domový odpad a vrecia s plastovými fľašami zberať podľa potreby.

Verím, že si naši občania, podobne ako občania v okolitých obciach, na nový systém zvyknú a budú sa aj naďalej aktívne zapájať do separácie odpadu. **Starosta obce**

Káblová televízia

Program	Kanál	Frekvencia
TA 3	C2	48,25
Music Box	C3	55,25
PRIMA	C4	62,25
Minimax	S6	140,25
Discovery	S8	154,25
JOJ	S10	168,25
Makriza	R6	175,25
ČT2	R7	183,25
ČT1	R9	199,25
DVOJKA	R10	207,25
JEDNOTKA	R12	223,25

Tak hlboko sme klesli...

Každý človek má svoj hodnotový rebríček. Niektorým hmotným či nehmotným prioritám preukazuje hlbokú vážnosť, až neskončalú úctu.

Otriasli nami pochybnosti o charaktere a spomínanom rebríčku hodnôt človeka, ktorý dokázal v noci zo štvrtka 10. na piatok 11.2.2005 hrubým spôsobom odstrániť kovový korpus Krista Pána z najväčšieho kríža pri kostole. Tento kríž je historickou pamiatkou, lebo pochádza ešte z prvej polovice 20. storočia. Po oznámení tohoto činu z úst našich kňazov v kostole človeku napadne, čo tohoto vandala (vandalov) vyprovokovalo k takémuto nekalému činu? Je to krádež na objednávku, či nedostatok financií, alebo iba zničenie historickej devonacionálie? Nech už pohnútka bola akákoľvek, je to odsúdenia hodný čin pre celú našu spoločnosť. Veriacim na kríži telo Krista Pána chýba, veď mnohí mu denne predostierali svoje prosby. Jednotlivé časti korpusu Krista Pána občania našli pohodene na rôznych miestach obce. Veríme, že sa pamiatku podarí zreštaurovať a znovu bude na kríži pripomínať Kristovo utrpenie.

Dedinou sa nesie šum o človeku, ktorý takýmto bezcharakterným činom hlboko klesol v očiach občanov. Poľutovania hodný nerozvážlivec! (r)



● Snímka kríža s Ukrižovaným pred kostolom pochádza z obdobia krátko pred jeho krádežou. Foto: Gilbert Liška

OKIENKO PRE ŽENY

Vajcový šalát

5 natvrdo uvarených vajec pokrájať na kolieska, pridať uvarenú a na kocky pokrájanú mrkvu, sterilizovaný hrášok, 2 ošúpané a na kocky pokrájané jablká, 2 lyžice chrenu, 2 pokrúpané uhorky. Všetko premiešame, spojíme majonézou alebo pochúťkovou smotanou, dochutíme soľou a korením. Porcie šalátu posypeme posekanou pažitkou alebo zeleným kôprom. Jeme s čerstvým chlebom alebo pečivom. (red)

Opäť máme vody dosť

To, že sa naša planéta otepľuje, čo spôsobuje rôzne anomálie v prírode, sme pocítili aj my. V minulom roku sa po náhlom oteplení a topení snehu za prítomnosti dažďových zrážok prudko dvihla hladina vody v potoku. Nielen v potoku, ale aj na obecných komunikáciách bolo vody až-až.

Najhoršie bola na tom Ulica Ľ. Štúra a J. Hollého. Podobná situácia nastala už aj v tomto roku, avšak nebola až taká dramatická. 13. februára 2004 sme z Ulice Ľ. Štúra a Zákostolskej odčerpali niekoľko desiatok kubíkov prebytočnej vody. Po tuhých mrazoch sa neprimerane rýchlo otepilo a voda z topiaceho sa snehu nemala možnosť vsakovať do zamrzutej zeme. Na Ulici J. Hollého vo veľkej miere pomohli obnovené priekopy, ktoré vodu odvádzali do potoka. V celej obci je veľký problém s odvodnením ciest a chodníkov, keďže sa po plynifikácii obce po-

zahŕňali takmer všetky priekopy. Existujúce vpusťe a odvodňovacie kanále už do veľkej miery nahladol zub času. Na niektorých úsekoch to bude možno problematické, ale postupne sa budeme snažiť aspoň čiastočne odvodniť obecné komunikácie. (gl)



● Veľké snehové zrážky a následné oteplenie nám prinieslo do obce opäť veľa vody. Pohľad na Ulicu Ľudovíta Štúra. Foto: Gilbert Liška

Zažila som tatranskú veternú smršť

Už veľa rokov kvôli vážnemu prediškovému ochoreniu chodievam na liečebné pobyty do Vysokých Tatier. Posledná návšteva našich krásnych veľhôr pre mňa trvala od 2. dekády novembra do Vianoc 2004. Liečebný dom v Novom Smokovci je zakomponovaný do tatranskej zelene s nebotyčnými ihličkami, neďalekým menším jazierkom, spleťou asfaltových chodníčkov a v závere dušu upokojujúcim kostolom. No tento môj posledný pobyt v Tatrách bol od začiatku čímsi zvláštnym. Zdravotné vychádzky som časovo plánovala tak, aby končili podvečernou návštevou bohoslužieb. Aj tento deň - 18. novembra... Popoludní som odchádzala z penziónu, aby som návštevou tatranskej prírody obohacovala svoj dýchací systém príjmom kvalitných molekúl kyslíka, keď po chodníku z opačnej strany v blízkosti jazierka prichádzal postarší muž so silnými dioptrickými okuliarmi. Obišli sme sa. Zrazu začujem šplachot a dotýčaný pán padol do jazera, ktoré bolo pokryté lesklou tenkou ľadovou pokrývkou. Premkol ma strach, ale zároveň pocit pomoci a záchrany. Príbehla som k človeku, ktorý čľapotal vo vode v snahe dostať sa na breh. Chýtila som ho za plece kabáta, no nevládala som. Bol mokrý a ťažký, pravdepodobne nad moje sily. V diaľke som zbadala siluetu postavy. Medzi tým som našla silný konár a podala som ho mužovi, ktorý ho uchoopil, ale nemal sa na čom odraziť, alebo sa prichytiť asfaltu chodníka, pretože nemal pevnú zem pod nohami a môj ťah konára bol nedostatočný. Volala som o pomoc. Priblížila sa silueta postavy, ale tiež to bola len slabá žena, ktorá pravdepodobne smerovala do chrámu. Pomáhala. Videli sme, že situáciu nezvládneme. Obzerali sme sa po okolí a spoza vzdialenejších stromov sme začuli hukot auta. Rozbehla som sa za zvukom a skutočne - bol to nákladník s mužom. Rýchlo som s ním komunikovala, zaviedla som ho k jazieru, kde bola ona žena a muž vo vode... Spoločnými silami sme ho dostali na breh. Premočeného, s drkotajúcimi zubami. Povedala som mu: „Prosím vás, to ste sem

prišli skoncovať so životom?“ Odpovedal: „Nie! Mne sa beloba chodníka spojila s odrazom jazera - a bol som v ňom. Mám veľmi silné dioptrie. Som z východného Slovenska a ubytovaný som v Starom Smokovci...“

Šoférovi sme ho pomohli naložiť do kabíny auta, aby ho odviezol do jeho penziónu. Spozna okna som videla, ako dvíha obidve ruky na znak vďaky. Možno som prispela k záchrane ľudského života.

Ďalší deň - 19. novembra... Už z masmédií boli obyvatelia Slovenska informovaní, že v tento deň sa našou krajinou preženie silná víchrica, ale nik nevedel presne určiť jej smer a intenzitu. Liečba a procedúry prebiehali ako v iný všedný deň, ale len doobeda. Lekári aj prevádzkový personál nás upozornil, aby sme neopúšťali penzión, ale sa zdržiavali na izbách, čo každý vo vlastnom záujme aj urobil. Začalo sa to popoludní. Oblaha stmavela, prihnal sa vietor, ktorého sila sa stupňovala. Hukot vetra pripomínal letku bombardérov. Oblahu začali križovať blesky a za končiarmi hôr sa objavil mesiac. Sila vetra mocnela, až zrazu na našom penzióne začalo rinať sklo, pretože nárazy vetra rozbíjali a vytlačali okná i okenné tabule. My sme šli do prízemných priestorov a tu plní strachu sme sa zdržali viac ako tri hodiny, kým tá hrôza nepominula. Víchrica dosahovala rýchlosť 160km za hodinu a v našom tatranskom okolí strhávala strechy domov, popretŕhala elektrické vedenia a vyvracala päťdesiat i storočné stromy, ktoré pod náporom vetra sa lámali ako zápalky. Bála som sa. Pre mňa a myslím, že aj pre ostatných pacientov, to bolo popoludné hrôzy. Penzión zostal bez svetla, kuchyňa ako tak zabezpečila jedlo (ani sa nám nechcelo), prístupové cesty boli zahatané vyvrátenými a polámanými stromami a blízke svahy hŕb nám na druhý deň pripomínali cintorín. Čosi hrôzostrašné. Človek vtedy myslí na všeličo. Mne ako veriacej to pripomínalo, že asi takto môže vyzerat koniec sveta a posledný súd.

A či je to len nevyspytateľná hra prírody?

Filoména M.

Mexiko v 16. storočí a dnes

Listujeme knihou Paola Novaresia *Cesty do neznáma*

(Dokončenie.)

Postupom času sa však pozícia Cortézovho vojska oslabovala. Vojski hodovali, morálka upadala. Boli izolovaní v prepychovom paláci, pretože sa báli osamotene chodiť po meste, kde v tom čase žilo asi 250 000 Aztékov. Aj dary boli postupne menšie a Cortéz tušil, že Montezuma čaká na príležitosť k útoku. Preto ho počas jednej návštevy zajaľ, pobíja časť jeho sprievodu a chce výkupné v zlate a striebre. Nastal čas ozbrojeného prímeria.

Vtedy sa ale Cortéz dozvedel ďalšiu zlú správu. Guvernér poslal 900 mužov, aby ho zatkli. Cortéz bol nútený s časťou posádky opustiť Tenochtitlan, zanechať Montezumu v rukách svojho zástupcu a ísť naproti trestnému oddielu. Keď sa po potýčke zmocnil vedenia nad oddielom guvernéra, posilnený o niekoľko stoviek mužov sa vrátil späť. Zistil však, že jeho zástupca spáchal hromadnú vraždu, za čo ho postihla odplata Aztékov, ktorí začali Španielov vo vlastnom meste obliehať. Navyše bol Montezuma, držaný Španielmi ako rukojemník, ťažko zranený kameňom a 30. júna 1520 zomiera. Vtedy sa začína Španielom nočná mora, ktorá vrcholí bezhlavým útokom.

Po útrapách a neustálych bojoch s dorážajúcimi Aztékmi dosiahol Cortéz pobrežie, kde si mohol vydychnúť. Nakoľko pri zmätenom útoku z mexického hlavného mesta musel zanechať prakticky celé výkupné za Montezumu Aztékom a ako hrdý Španiel sa nemohol zmieriť s porážkou, naverboval všetkých, ktorí vládali niešť zbraň a bojovať – či Španielov alebo nespokojných domorodcov, ktorí sa báli odplaty Aztékov – a tiahol naspäť na hlavné mesto.

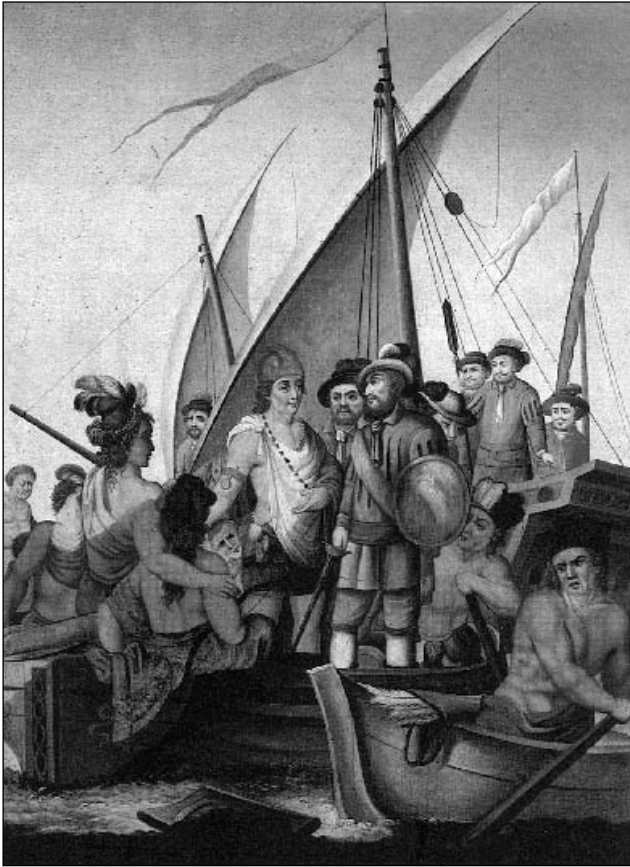
Tento raz sa tam však nedostal bez boja. Mesto samotné ležalo na veľkom ostrove uprostred jazera, takže musel postaviť niekoľko lodí, vyzbrojených kanónmi. V bojoch sa naplno prejavila prevaha výzbroje a odhodlanie votrelcov. Obrancovia sa bránili niekoľko týždňov, ale postupne strácali sily. Ulicu po ulici dobýjali Španieli a svojim postupom búrali architektonické skvosty a drancovali chrámy.

Keď sa usadil dym a doznelo rinčanie zbraní, zo skvostného prekvitajúceho mesta ostali ruiny. Riša, ktorá sa formovala niekoľko storočí, zanikla za niekoľko mesiacov. Obyvateľstvo sa roztrúsilo po krajine a stalo sa lacnou otrockou silou na farmách a plantážach, v strieborných a zlatých baniach.

Španielsky dvor učilí hneď od začiatku príliv drahých kovov. Za nasledujúcich 50 rokov sa

Španielom podarilo z Mexika vyviezť domov 180 000 kg zlata, 16 miliónov kg striebra a veľké množstvo umelecky tepaných predmetov, ktoré sa stali ozdobou španielskych siení.

A ako dopadol Cortéz? Zorganizoval ešte niekoľko výprav do Strednej Ameriky, ale všetky boli neúspešné. V r. 1528 sa vrátil do Španielska. Bol prijatý na dvore Karola V., ktorý mu udelil šľachtický titul. Jeho autorita však postupne klesala a po neúspešnej alžírkej výprave sa utiahol do ústrania. „Dúfal som, že mi námaha a drina v mladosti zaistia v starobe pokoj,“ týmito slovami žiadal Karola V. o uznanie zásluh a priznanie práv na majetky v Mexiku. Neuspel a chorľavejúci odišiel na vidiek, kde zabudnutý v r. 1547 zomrel.



● *Malba z konca 18. storočia zobrazuje prvé stretnutie Cortéza s Montezumovými vyslancami vo Veracruze.*

Na mieste Tenochtitlanu, na jeho troskách začalo postupne vznikať nové mesto. Mesto s výpravnou architektúrou, vybudované z kameňa aztéckych pyramíd a chrámov, mesto, v ktorého podzemí sa skrýva história pôvodného osídlenia Mexika.

Nad zemou však život išiel ďalej a o niekoľko storočí neskôr tu nájdeme najväčšie mesto na svete – Mexiko City. Ale o tom, možno, inokedy...

Tvorcom príspevku o mexickej kultúre a histórii je náš pán MUDr. Juraj Lupták – zubný lekár, ktorého srdcovou záležitosťou je štúdium a poznávanie starých inonárodných kultúr. Vie zanietene a fundovane rozprávať o bájných zemiach iných kontinentov. Je veľmi scestovaný a história je jeho učiteľka. Moc mu ďakujeme!

Redakcia

Útržky z kroniky

„Počiatkom mesiaca marca v roku 1933 prišlo sa k renovovaniu vnútornej časti kostola. Kostol bol už v stave veľmi úbohom, takže oprava múrov a maľba previedla sa v čase zvrchovanom. Odstránenie starej vakovky z múrov až po tehlu a kameň bolo veľmi cennou príležitosťou, aby domnieka, že kostol povstal na rumoch bývalého dejinami spomínaného hradu sa stala faktom.“

Celá časť svätyne a loď chrámová od strany juhovýchodnej je pozostatkom hradu. Múr tuná vôbec nebol zborený, ale stojí už celé storočia. Dôkazom toho sú dosiaľ nezamurované otvory pre delá a pušky. Okrem toho na pravej strane hlavného oltára sú zamurované dvere so šikmou klenbou, ktorými viedol patrne vchod do podzemnej chodby poťažne k tajnému východu.

Maľbu kostola previedol maliar Barta z Pezinka. Maľba trvala od mája do konca mesiaca septembra. Previedla sa zo zbierok miestneho obyvateľstva a vystaňovalcov v USA. So značným obnosom prispelo sa tiež z výťažkov divadelných predstavení poriadaných na tento cieľ miestnym divadelným a speváckym krúžkom. Celkový náklad na opravu a maľbu, taktiež na obnovu oltárov činil 43 000 Kč.“

Zapísal kronikár pán Alexander Jaroušek.

A toto ste čítali?

Ariela morská víla, Atalienka, Bambi, Dumbo, Aladin, Moje priateľky myšky, Výkupné, Manželky, Údolie kráľov, Egypt veľkých faraónov...

Tieto tituly kníh sú súčasťou kolekcie nových literárnych diel, ktoré obecný úrad zakúpil do ponukového spektra návštevníkom obecnej knižnice. Suma venovaná literárnym dielam predstavuje 15 000 Sk. Pozývame školákov objaviť nové rozprávky, fantastickú literatúru a iné žánre. Mládež a dospelých upútajú nové tituly cestopisov, historických diel, romány, encyklopédie, sci-fi a iné. Pre začínajúce i pokročilé kuchárky ponúkame veľký výber našich i zahraničných kuchárskych kníh. Nájdite si, prosím, aspoň niekoľko dlhých zimných večerov, ktoré budete venovať svojim čitateľským záľubám.

Obecná knižnica je otvorená:

Pondelok, utorok:	13.00 - 16.00 h
Streda:	13.00 - 17.00 h
Štvrtok:	13.00 - 16.00 h
Piatok:	13.00 - 15.00 h (EO)

JUDr. Miroslav Gregor,
notár so sídlom v Trnave
a JUDr. Miroslav Gregor,
notár so sídlom v Trnave
ako notári spoločníci

si Vám dovoľujú oznámiť, že od 1.2.2005 otvorili spoločnú notársku kanceláriu v Trnave, Dolné bašty 2, na 2. poschodí (budova Všeobecnej úverovej banky, a.s., predtým hotel Karpaty)
Adresa: Dolné bašty 2, 917 01 Trnava
tel./fax: 033/5533088, mobil: 0905/616127,
mobil: 0907/210643

Učme sa cudzie jazyky

Štátna jazyková škola pri Združenej strednej škole poľnohospodárskej Rakovce otvára na základe schvaľovacej doložky Ministerstva školstva SR v š.k. roku 2004/2005 1. ročník Štátnej jazykovej školy.

Vyučujú sa jazyky: anglický, nemecký, francúzsky, slovenský.

Skupiny záujemcov: deti ZŠ, študenti SŠ, VŠ, dospelí.

Frekvencia výučby: 2 popoludnia v týždni, t.j. 4 hodiny.

Čas: po 14.00 hod. podľa dohody, možnosť vyučovania aj v sobotu.

Prihlášky sú k dispozícii na sekretariáte školy.

Predbežné platby: 100 Sk zápisné polročne, t. j. za 5 mesiacov

A) Žiaci a študenti

Vzdelávací poukaz + 200 Sk za mesiac = 1000 Sk

B) ostatní: 300 Sk za mesiac = 1500 Sk

C) špeciálny kurz pre budúcich maturantov (Aj, Nj, nová maturita 800 Sk + vzdelávací poukaz, ostatní 1200 Sk

Informácie: tel. 033/779 61 08, 0903 447 094, 0905 621 042

Chcete si vynoviť záhradu?



Mnohí z nás sa dobre cítia, keď sú obklopení zeleňou. Zeleň kríkov a stromov nás upokojuje. Preto zvažujeme založiť si v predzáhradke okrasný kútik, či premeniť ju celú na utešený okrasný priestor. No v jeseni sme to nestihli. Podobne je to aj s ovocnou záhradou. Zistili sme, že mnohé ovocné stromy zostarli, ďalšie sa nám nepáčia prínosom úrody, prípadne odrodovo. Opäť sme jeseň prešvihli.

Kvôli vám sme navštívili firmu Plantex, s.r.o., sídliacu vo Veselom, ktorú v roku 1996 založili pracovníci vrcholového manažmentu bývalej šľachtiteľsko-výskumnej stanice. Plantex je významnou škôlkarskou firmou a práve teraz s príchodom jari vás oslovuje kvalitnými výpestkami. Čo si u nej môžete zakúpiť?

- **Ovocné stromčeky** - jablone, hrušky, slivky, čerešne, broskyne, marhule v cenovej relácii od 100 do 180 Sk,

- **drobné ovocie** - ríbezle, egreše, čučoriedky, maliny, černice za 55 až 99 Sk,

- **kvety** - trvalky po zrezaní ďalej rastúce -

poniklec, astrovky, saxifrega - veľmi široký výber v cenových reláciách od 40 do 45 Sk, - **živé ploty** z listnáčov a ihličnanov - kontaktné výpestky - výber z veľmi širokej škály ponuky, tiež **okrasné trávy**,

- **vyššie okrasné stromčeky** - smrek, strieborná jedľa (40 - 100 Sk), veľmi vzácne a vysoké výpestky (200 - 250 Sk),

- na jeseň - jedle gaštan, liesky, moruše (390 Sk), červené štepené orechy, ktoré sú ozdobou pečených výrobkov - chuťovo veľmi dobré,

- **doplňkový tovar** - rašelina, jednoduché i ozdobné kvetináče, hnojivá a iné.

V Plantexe je možné urobiť odborný návrh i realizáciu okrasnej predzáhradky.

Pri rozhovore s odborníčkou v uvedenom záhradníckom odvetví som pochopila, že záhradkárenie, také či onaké, je úplná veda a vyžaduje si človeka, ktorého práca okolo okrasnej alebo ovocnej záhrady baví, je mu potešením a ostatným členom rodiny alebo známym prináša radosť z pohľadu na krásu kvetu, alebo ukojenie chuťových buniek pri zahryznutí do šťavnatého plodu vami vypestovaného.

(MN)

Marián Šupa

Váš partner v záhradnej, lesnej a komunálnej technike

Záručný a pozáručný servis

Predaj na splátky

Dvojnápravové malotraktory:

- TZ4-K14
- MT8-132.32
- MT8-150
- YUKON
- SLÁVIA
- FARMÁR
- AGT
- MINI 070
- UNIMAX
- KUBOTA

Jednonápravové malotraktory:

Rotavítory:

- ŠUPA&PRAKTIS
- VARI SYSTÉM
- VARI HONDA
- VARI PONY
- TERRA
- AGZAT 100
- UNI SYSTÉM
- KF-04
- ROBIX
- AS 30 KURSK

Kosačky:

- ◆ Parkové s kolom
- CASTEL GARDEN
- DYNAMAC
- MOUNTFIELD
- EPCO
- ALKO
- MTB
- VIKING
- BABO
- HONDA
- ◆ Behavé
- BDR 700
- BDR 550
- ADELA

- ◆ Krovizory
- OLEOMAC
- HONDA
- STIHL
- ◆ Traktorevé, Komunálne
- AGROJET
- STARJET
- DINO
- HONDA
- MID
- KUBOTA
- ◆ Lístové
- MF-70 JMNika
- VARI KOMUNÁL

Elektrocentrála:

- HONDA
- BRIGGS&STRATTON
- TECUMSEH

Vodné čerpadlá:

- HONDA
- BRIGGS&STRATTON
- ALKO

Postrekovače:

- STIHL
- SOLO

Motorová píla:

- STIHL
- OLEOMAC

Marián Šupa, J. Hollého 53, 922 07 Veľké Kostoľany, supa@supa.sk, tel: 033/7781170